

HEINÄVEDEN KUNNAN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE KUNTALAIKSI JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Heinäveden kunnanhallitus lausuntonaan toteaa yleisesti, että kuntalain uudistaminen on tarpeen ottaen huomioon kuntien toimintaympäristössä ja koko kunnallishallinnon rakenteissa tapahtuneiden ja tapahtuvien muutosten johdosta.

Kunnanhallitus toteaa, että Sote-uudistusta koskeva järjestämislakiuudistus ja kuntalain uudistus on hyvä toteuttaa rinnakkain, koska Sote-järjestämisvastuun siirtäminen suuremmille yksiköille peruskunnasta muuttaa radikaalisti kuntien tehtäviä.

Yksittäisistä ja pyydyistä §-ehdotuksista kunnanhallitus lausuu seuraavaa:

§ 6 KUNTAKONSERNI JA KUNNAN TOIMINTA

Kunnan tehtävämäärittely on selkeä.

§ 7 KUNNAN TEHTÄVÄT

Ei huomautettavaa, koska järjestämisvastuu-sana selkiää §:stä 8.

§ 8 KUNNAN JÄRJESTÄMISVASTUU

Tässä pykälässä järjestämisvastuun siirryttyä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle, valvonta on siirretty kunnalta pois, mutta rahoitusvastuu on jätetty kunnalle. Mielestämme kunnalle tulee turvata valvonta järjestämisestä ja tuottamisesta, koska rahoitusvastuu jää sille. Pelkkä osallistuminen järjestämistahon päätöksentekoon ei suoraan turvaa kunnan mahdollisuutta valvoa yhdenvertaista ja tarpeen mukaista tuottamista. Tähän pykälään tulisi mielestämme lisätä kunnan valvontamahdollisuus eli järjestämisvastuun, rahoitusvastuun ja valvontavastuun suhde tulee määritellä selkeästi. Edellä mainittu korostuu suunnitteilla olevan suuren Sote-kokonaisuuden järjestämisvastuun osalta. Eli toisin sanoen jollakin tavalla tulisi peruskunnan valvontamahdollisuus turvata.

§ 9 PALVELUJEN TUOTTAMINEN

Ei huomautettavaa.

§ 12 KUNTATALOUSOHJELMA

Kuntatalousohjelma on periaatteessa hyvä toimintamalli, jos sillä nimenomaan turvataan kunnan rahoitusmahdollisuudet sen järjestämis- ja/tai rahoitusvastuulle määrättyjen tehtävien hoitamiseksi eli jos kuntatalousohjelmalla turvataan kuntien tosiasiallinen kantokyky.

§ 15 KUNTAVAALIT

Sääntely on asiallinen. Valtuustokauden alku kesäkuun alussa on hyvä ja näin uudet valtuutetut saavat kesäajan orientoitua mm. syksyn talousarviokäsittelyyn.

§16 VALTUUTETTUIJEN LUKUMÄÄRÄ

Valtuutettujen vähimmäismäärästä sääntely on riittävä.

Luku 5. KUNNAN ASUKKAIDEN OSALLISTUMIOIKEUS

Kuntalaisten aktivoiminen ja osallistumismahdollisuuksien lisääminen päätöksentekoon kuntalain säännöksillä yleisesti on perusteltua, mutta toimintaa ei saa byrokratisoida ja näin lisätä erilaisilla pakollisilla toimielimillä näennäisdemokratiaa.

§ 31 TOIMIELINMALLIT

Kunnan mahdollisuudet valita toimintansa malli on kannatettavaa.

§ 34 TOIMIELIMEN PUHEENJOHTAJA JA VARAPUHEENJOHTAJAT

Mahdollisuus valita eri toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat päätoimisina tai osa-aikaisina on hyvä säännellä juuri näin ja jättää se kunnan omaan päätösvaltaan eli valtuuston päätettäväksi.

§ 38 KUNNAN JOHTAMINEN

Säännös on perusteltu ja jämäköittää valtuuston ja viranhaltijoiden toimintaa, koska kuntaa tulee johtaa valtuuston itsensä hyväksymän kuntastrategian mukaan.

§ 39 KUNTASTRATEGIA

Kuntastrategian säätäminen pakolliseksi on hyvä asia.

§ 40 KUNNANHALLITUKSEN TEHTÄVÄT

Ei huomautettavaa.

§ 41 KUNNANHALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Kunnanhallituksen puheenjohtajan poliittisen vastuun lisääminen kunnanhallituksen tehtävien toteuttamisessa on hyvä ja perusteltu säännös.

§ 43 JOHTAJASOPIMUS

Kunnanjohtajasopimuksen pakollisuus on hyvä ja kannatettava säännös, koska se antaa selvät ohjeet ristiriitatilanteissa ja antaa mahdollisuudet sopia asioista luottamuspuolan yhteydessä.

§ 6 ja § 47-49 OMISTAJAOHJAUSTA JA KUNTAKONSERNIN JOHTAMISTA KOSKEVISTA EHDOTUKSISTA

Kuntakonsernin määrittely edelleenkin kirjanpitolain mukaisesti korostaa kunnan kokonaisjohtamista ja kokonaistalouden hallintaa.

Omistajaohjauksen korostaminen ja konserniohjeiden lakisääteistäminen on kokonaisuuden kannalta hyvä asia.

Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanossa korostettu toimialan riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemuksen omaaminen on erittäin kannatettava säännös.

Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä annetuissa ohjeissa liiallinen riippumattomuuden korostaminen voi heikentää todellisen asiantuntemuksen löytymistä eri toimielimiin ja saattaa heikentää yhteisen tavoitteen toteutumisen. Osaamisen korostaminen on tärkeää.

Luku 8. KUNTIEN YHTEISTOIMINTA

Ei huomautettavaa.

§ 74 1 ja 4 mom. VAALIKELPOINEN KUNNANHALLITUKSEEN

Lähtökohtaisesti vaalikelpoisuuden kiristämistä ja riippumattomuuden korostamista koskeva sääntely on hyvä asia, mutta esim. kunnanhallituksen ja yhteisöjen valinnoissa se saattaa syrjäyttää pätevät valinnat.

§:t 81 ja 82 PÄÄTOIMISEN JA OSA-AIKAISEN LUOTTAMUSHENKILÖN ASEMA ja LUOTTAMUSHENKILÖN OIKEUS SAADA VAPAATA TYÖSTÄÄN LUOTTAMUSTOIMEN HOITAMISTA VARTEN

Säännökset ovat kannatettavia ja antavat halukkaille mahdollisuuden. Toisaalta kun tarvitaan suostumus luottamustoimeen, henkilö voi itse ratkaista, käyttääkö lakisääteistä mahdollisuutta vapaaseen ja itse harkitsee, mitä se muuten vaikuttaa hänen varsinaisiin työtehtäviinsä.

§ 85 SIDONNAISUUKSISTA ILMOITTAMINEN

Säännös on perusteltu.

§:t 19 2.mom ja 83 3.mom KUNNALLISEN PUOLUERAHOITUKSEN LÄPIVÄKYVYYTTÄ KOSKEVISTA SÄÄNNÖKSISTÄ

Ei huomautettavaa.

§ 93 OTTO-OIKEUDEN RAJAAMINEN KUNNANHALLITUKSELLE

Säännös on hyvä ja selkeyttävä.

§:t 99-101 TOIMIELIMEN SÄHKÖISIÄ PÄÄTÖKSENTEKOTAPOJA KOSKEVAT EHDOTUKSET

Vielä epäselvä säännös ja ehkä tarpeetonkin, koska siinä on tarkat vaatimukset kunnan velvollisuudesta huolehtia tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisten saatavissa. Herää kysymys, onko syytä sähköisesti päättää näin salaisista asioista. Varsinainen kokous on helpommin kutsuttavissa koolle. Esim. § 100 säännös, että kokouksessa läsnä oleviksi todettujen tulee olla keskenään yhdenvertaisessa näkö- ja ääniyhteydessä, on vaikea järjestää.

Mielestämme tämä sääntely on turha säännös, vaikka se jättääkin harkinnan päätöksentekijälle. Saattaa kuitenkin käyttöön otettaessa aiheuttaa valitusten kautta suuremmat ongelmat kuin normaali päätöksentekotapa.

§:t 109, 110 ja 141 KUNNAN ILMOITUSTEN, KUNNAN TOIMINTAA KOSKEVIEN TIETOJEN JA PÖYTÄKIRJOJEN JULKAISEMISESTA TIETOVERKOSSA

Ei huomautettavaa.

§ 111 ALIJÄÄMÄN KATTAMISVELVOLLISUUS

Neljän (4) vuoden kattamisaika ehdottomana on erittäin tiukka ottaen huomioon yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisen ja kehitysnäkymät. Kuntayhtymille ehdotettu sama alijäämän kattamisvelvollisuus tapahtuu tosiasiaassa kuntayhtymän jäsenkuntien vastuulla.

§:t 119 ja 120 ERITYISEN VAIKEASSA TALOUDELLISESSA ASEMASSA OLEVAN KUNNAN JA KUNTAYHTYMÄN ARVIOINTIMENETTELY

Säännöksen ottaminen lakiin on perusteltu. Herää kuitenkin kysymys, kun lakiehdotus sisältää tarkat kriteerit arviointimenettelyn käynnistämiseksi, että onko kuntien yhdenvertaiset taloustiedot ajan tasalla suhteessa lakiehdotuksen vuosilukurajoihin ja siihen, milloin kunta ko. menettelyn kohteeksi joutuu tai pääsee.

§ 123 TILINTARKASTUKSESTA

Ei huomautettavaa.

§ 125 TARKASTUSLAUTAKUNNAN JA TILINTARKASTAJAN TIETOJENSAANTIOIKEUDESTA

Ei huomautettavaa.

Luku 15 KUNNAN TOIMINTAA MARKKINOILLA KOSKEVISTA EHDOTUKSISTA KUTEN KUNNAN MYÖNTÄMIEN LAINOJEN, TAKAUSTEN JA VAKUUKSIEN RAJOITTAMISESTA, KUNNAN KIINTEISTÖJEN LUOVUTUKSESTA JA JULKISEN PALVELUN VELVOITTEESTA

Säännös ”turvaa” puolueettoman ja läpinäkyvän kohtelun elinkeinotoiminnassa.

Rakenteesta ei ole huomautettavaa.

—

LAUSUNNON ANTAMINEN KUNTALAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

KHALL 09.09.2013 § 199

Valmistelija: kunnanjohtaja Riitta A. Tilus, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi, gsm 040 5505 811, fax (017) 561 790, email: riitta.a.tilus@heinavesi.fi

Valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto on kirjelmällään 1.7.2013/VM=65:00/2012 lähettänyt kunnille vastauslinkin, jonka kautta kuntia pyydetään vastaamaan sähköisesti näkemyksensä kuntalain uudistamisesta.

Valtiovarainministeriön kirjeessä selvitetään seuraavaa:

"Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne.

Hallitusohjelman mukaan kuntarakenneuudistus muodostaa perustan kuntalain kokonaisuudistukselle. Valtiovarainministeriö asetti kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten toimikaudeksi 3.7.2012-15.4.2014 parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa, jotka ovat demokratiajaosto, toimielimet ja johtaminen-jaosto, talousjaosto sekä kunnat ja markkinat-jaosto.

Tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon muun muassa uusista kuntahallinnon rakenteista sekä kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä johtuvat muutokset. Kuntalain tulee edelleen olla kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Tarkoituksena on, että hallituksen esitys uudeksi kuntalaiksi annettaisiin syksyllä 2014 ja uusi kuntalaki tulisi voimaan vuoden 2015 alussa. Valmistelutyö sovitetaan yhteen eri sektoreilla käynnissä olevien lainsäädäntöhankkeiden kanssa.

Hallitus linjasi 7.6.2013 kuntalakiuudistuksen jatkovalmistelua. Linjauksia on käsitelty tarkemmin tausta-aineistossa.

Kunnan sähköinen vastaus tulee antaa 17.9.2013 mennessä.

Tausta-aineisto kuntalain kokonaisuudistuksesta esityslistan liitteenä nro 8. Lisätietoja ja taustamateriaalia lisää valtiovarainministeriön internet-sivuilla osoitteesta **www.vm.fi/uusikuntalaki**.

Lisälistan liitteenä

- nro 2 on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain muuttamisesta 24 2012 vp
- nro 3 on kyselyn kysymykset 1502622725
- nro 4 on kuntalain kokonaisuudistus

Kj: Kunnanhallitus antaa vastauksensa lisälistan liitteen nro 3 mukaisesti.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lausunto on pöytäkirjan liitteenä nro 199 § / 1.

KHALL § 138

Valtiovarainministeriö pyytää kirjeellään 8.5.2014 kuntien lausuntoa kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku)
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksista ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rahoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelujen velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot tulee toimittaa viimeistään 26.8.2014 valtiovarainministeriöön.

Lausuntoa antavien kuntien toivotaan sisällyttävän omiin lausuntoihinsa kunnassa toimivien nuorisovaltuustojen tai muiden nuoria edustavien

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 199
§ 138

09.09.2013
18.08.2014

tahojen näkemyksiä.

Luonnos hallituksen esitykseksi on saatavilla valtiovarainministeriön [www-sivuilla](http://www.sivuilla) osoitteessa www.kuntauudistus.fi sekä esityslistan liitteenä sähköisessä muodossa liitteen laajuuden vuoksi.

Kunnan vastaus 9.9.2013 kuntalain uudistamisesta on esityslistan liitteenä nro 4.

Kj: Kunnanhallitus antaa kuntalain uudistamisesityksestä liitteen nro 5 mukaisen lausunnon.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnan lausunto on pöytäkirjan liitteenä nro 138 § / 1.

Allekirjoittamattomasta ja tarkastamattomasta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Heinävedellä 19.8.2014

Pöytäkirjanpitäjä

Sinikka Lappalainen

